

ص/غ/۴/۳۷۶۵

۱۳۹۳/۰۴/۲۲

دارد

<< سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی >>

معاونت غذا و دارو

معاون وزیر و رئیس محترم سازمان غذا و دارو

سلام علیکم

احتراماً، با آرزوی قبولی طاعات و عبادات در ماه پر خیر و برکت رمضان و تبریک میلاد امام حسن مجتبی (ع)، پیرو رای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۱۶ و مخدوش شدن جایگاه علمی، حقوقی، قانونی و واقعی داروسازان به استحضار می‌رساند دارو به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان تشخیص، پیشگیری و درمان بیماری‌ها بکار می‌رود و بر همین اساس همیشه مجموعه‌ای از فرآیندها بر تولید، واردات، نگهداری، توزیع و عرضه دارو جهت ایمنی و تضمین سلامت و کیفیت آن در کشورها حاکم است.

بدیهی است اگر دارو به نحو علمی و اصولی تولید، نگهداری، توزیع و به فروش رسانیده نشود، نه تنها در دستیابی به شاخص‌های کمی و کیفی سلامت جامعه تأثیر نامطلوب می‌گذارد، بلکه می‌تواند سبب بروز اختلالات، گرفتاری‌های جدی و تهدیدکننده در جامعه و فجایع برگشت ناپذیری گردد.

در ادامه قوانین و بخشنامه‌های مرتبط که نشانگر اهمیت نقش و جایگاه خدمات داروسازان به عنوان یکی از ارکان اصلی زنجیره درمان بیماران می‌باشد اشاره می‌گردد.

بدواً بند ۱۵ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت و درمان مصوب ۱۳۶۷ و همچنین اصل ۱۳۸ قانون اساسی که لازم‌الاجرا و قانونی بودن اخذ تعرفه فنی خدمات دارویی را با توجه به ابلاغیه‌های ارسالی وزارت بهداشت نشان می‌دهد و سپس ماده ۲ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی و همچنین ماده ۱۵ و ۱۶ تعزیرات توزیع و فروش دارو و شیر خشک و ملزومات پزشکی را تقدیم می‌دارد.

۱- با استناد به بند ۱۵ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت و درمان مصوب ۱۳۶۷ مبنی بر اینکه

تعیین مبانی محاسبه هزینه‌های خدمات تشخیصی و درمانی، دارویی، بهزیستی تعیین تعرفه‌های مربوط در بخش دولتی، غیردولتی و تعیین شهریه آموزش‌های غیررسمی و آزاد در زمینه‌های مختلف علوم پزشکی جزء وظایف لاینفک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

ص/غ/۴/۳۷۶۵

۱۳۹۳/۰۴/۲۲

دارد

<< سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی >>

معاونت غذا و دارو

۲- با استناد به اصل ۱۳۸ قانون اساسی مبنی بر اینکه علاوه بر مواردی که هیات وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیات وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تامین اجرای قوانین و تنظیم سازمان‌های اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه بپردازد.

۳- با استناد به ماده ۲ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴/۳/۲۹، مبنی بر اینکه امور فنی موسسات مصرح در ماده ۱ قانون مذکور باید بوسیله کسانی که به نام مسئول فنی معرفی شده‌اند انجام گیرد. فلذا امور فنی داروخانه باید بوسیله کسانی که با نام مسئول فنی معرفی شده‌اند انجام پذیرفته و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است به منظور ارائه خدمات صحیح پزشکی، دستورالعمل‌های لازم و ضوابط نظارت فنی را تدوین نماید. مضافاً براینکه طبق ماده ۱۵ و ۱۶ تعزیرات توزیع و فروش دارو و شیرخشک و ملزومات پزشکی، دندانپزشکی و آزمایشگاهی، عرضه و فروش دارو باید با حضور مسئول فنی انجام گیرد و تخلف از آن جرم محسوب می‌گردد و هم‌چنین مسئول فنی باید در ساعات مقرر در داروخانه حضور داشته باشد و تخلف از آن جرم محسوب شده و متخلف به مجازات محکوم می‌گردد.

لازم است در این خصوص شرح وظایف مسئول فنی داروخانه‌ها در آئین نامه داروخانه‌ها (پیوست شماره ۱)، منشور حقوق بیمار و دستورالعمل نحوه اخذ تعرفه فنی داروخانه به واحدهای تابعه تدوین و ابلاغ گردد. همانطور که مستحضرید ضوابط ابلاغی موصوف نمایانگر آن است که کلیه این خدمات دارودرمانی بوده و نمی‌توان بین ارائه خدمات درمانی و دارویی تفکیکی قائل شد ولی به وضوح از خدمات سایر حرف معمول جامعه متمایز می‌باشند و چنانچه خدمات ذکر شده، دارودرمانی در نظر گرفته نشود، عملاً ماده ۲ قانون مربوط به مقررات پزشکی دارویی و ... در خصوص الزام حضور مسئول فنی در داروخانه نقض شده و منجر به این خواهد شد که داروسازان در داروخانه حضور نیابند و در نتیجه چیزی جز به خطر افتادن سلامت و امنیت جانی مردم نخواهد بود. ضمن ارجاع به مطالعه پیوست این نامه (مربوط به وظایف مسئول فنی داروخانه)، از جمله نکات و وظایف علمی مسئول فنی (دکتر داروساز) داروخانه موارد ذیل را می‌توان ذکر نمود:

- ۱- موظف به ارائه مشاوره دارویی به بیماران و هم‌چنین همکاران گروه پزشکی
- ۲- ضامن بودن و پاسخ‌گو بودن در صورت وقوع اشتباهات دارویی به مراجع قانونی و قضایی

ص/غ/۴/۳۷۶۵

۱۳۹۳/۰۴/۲۲

دارد

<< سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی >>

معاونت غذا و دارو

۳- لزوم ارائه توضیحات در مورد مصرف صحیح داروها، تداخل دارو با سایر داروها، تداخل دارو با غذا، اثرات دارو بر سایر ارگان‌های بدن، اثر داروی مصرفی بر سایر بیماری‌های فرد مصرف کننده و ...

پرواضح است که همواره داروساز در حلقه درمانی در دسترس‌ترین عضو تیم خدمات سلامت می‌باشد که بیماران می‌توانند به آنها مراجعه نمایند و در صورت حذف جایگاه علمی و قانونی داروساز از داروخانه، نتیجه‌ای جز تبدیل شدن داروخانه‌ها به سوپرمارکت و فروشگاه‌های دارویی نخواهد بود و این امر قابل پیش بینی است که حذف جایگاه داروساز، زمینه قاجاق دارو، عدم اطلاع رسانی، عدم توزیع دارو برای بیماران و فجایع متعددی را به همراه خواهد داشت. به راستی مسئول و پاسخگوی موارد فوق چه کسی خواهد بود؟

نگاهی به تجربیات موفق سایر کشورها در حفظ و ارتقاء جایگاه داروسازان و بها دادن به جایگاه حرفه‌ای داروسازان بعنوان یکی از حلقه‌های اساسی نظام سلامت می‌تواند پیام‌های مناسبی برای چالش فراروی داروسازی کشور داشته باشد. هزینه‌ای که بیماران و سازمان‌های بیمه‌گر بابت خدمات مشاوره‌ای داروسازان در آن کشورها پرداخت می‌کنند قابل قیاس با کشور ما نبوده و پژوهش‌های علمی نیز نشان داده‌اند که مشارکت داروسازان بصورت کاملاً محسوس و عینی در مصرف منطقی‌تر داروها، پیشگیری یا کاهش عوارض جانبی و تداخلات دارویی و در نهایت کاهش هزینه‌ها و ارتقاء سلامت بیماران سودمند می‌باشد. بعبارت دیگر، مطالعات فارماکواکونومی (Pharmaeconomy) حاکی از آن است که هزینه انجام شده بابت جبران خدمات داروسازان، در نهایت به نفع بیمار، بیمه‌ها و نظام سلامت آنها بوده است.

از جمله تجربیات موفق کشورها از بهره‌گیری علمی داروسازان، می‌توان به آمار ارائه شده در سال ۲۰۰۷ توسط کشور کانادا اشاره نمود که نکات ذیل قابل توجه می‌باشد:

۱- در سال ۲۰۰۷ داروسازان در بین کلیه حرف پزشکی از نظر کسب بیشترین میزان اعتماد بیماران، با کسب ۸۶٪ آراء بالاتر از پزشکان قرار گرفتند.

۲- ۶۴٪ خانواده‌ها، داروسازان را بعنوان مفیدترین منبع علمی برگزیده‌اند و پزشکان خانواده و بقیه حرف پزشکی با ۴۸٪ در رتبه بعدی بوده‌اند.

۳- ۳۳٪ نظردهندگان اظهار داشته‌اند که در صورت نیاز به اطلاعات دارویی و بهداشتی در اینترنت، دنبال یک داروساز می‌گردند.

ص/غ/۴/۳۷۶۵

۱۳۹۳/۰۴/۲۲

دارد

<< سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی >>

معاونت غذا و دارو

آماري هم‌چون اطلاعات فوق منجر شده تا کشور کانادا در سال بعد (۲۰۰۸)، وظایف و خدمات معمول داروسازان در این کشور را ارتقاء دهد از جمله:

- ۱- ثبت و نگهداری سابقه دارویی بیمار جهت ارزیابی دارودرمانی بیمار
- ۲- مشاوره با بیمار برای تبعیت از برنامه درمانی
- ۳- کنترل بیماری‌های محدود از طریق ارائه اطلاعات
- ۴- ارائه منابع و توصیه‌های مناسب جهت بهبود سطح سلامت
- ۵- پایش بیماران مزمن جهت پیشگیری یا تقلیل عوارض دارویی

آمار مربوط به نقش داروسازان در سایر کشورها نیز وجود داشته و قابل ارائه می‌باشد. تلاش‌های ارزشمندی در دو دهه اخیر در آموزش رشته داروسازی در کشور انجام شد تا توانمندی‌های حرفه‌ای و سطح دانش و مهارت‌های حرفه‌ای فارغ التحصیلان ارتقاء یابد که به عنوان مثال نتیجه آن را می‌توان از مقایسه نتایج امتحانات علوم پایه دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از حدود ۹۰ واحد درسی ارزیابی شده، حدود ۸۰ درصد دروس آن‌ها مشترک است در دو دهه اخیر ملاحظه نمود که در بسیاری از سال‌ها میانگین نمره کشوری این دانشجویان از دو گروه دیگر بیشتر بوده است.

در شرایطی که نظام سلامت کشور به سمتی حرکت کرده که از توانمندی‌های موجود بصورت بهینه استفاده کند و در زمانی که انگیزه فارغ التحصیلان و اشتغال دانشجویان برای خدمت، یک دغدغه کشوری می‌باشد متأسفانه با مخدوش کردن جایگاه حرفه‌ای داروسازان در داروخانه‌ها، عملاً تمام تلاش‌های دو دهه اخیر بی‌ثمر خواهد شد. به نظر می‌رسد که هنوز ابعاد موضوع خدمات مشاوره‌ای و تاثیر خدمات داروسازان در درمان بهینه بیماران برای قضات محترم هیات عمومی دیوان عدالت اداری روشن نبوده، قطعاً مطرح کردن مستندات علمی در این خصوص می‌تواند راهگشا باشد.

در خاتمه، منطبق بر مشی اتخاذ شده توسط حضرتعالی و ضمن تقدیر و تشکر از دستور خردمندانه جنابعالی مبنی بر قانونی بودن دریافت تعرفه خدمات دارویی و همچنین انعکاس آن در رسانه‌های عمومی، امید است ضمن فرهنگ‌سازی عمومی توسط سازمان نظام پزشکی، انجمن داروسازان ایران، سازمان غذا و دارو و دانشگاه‌ها و تبیین موازین صحیح علمی و حرفه‌ای توسط جامعه داروسازان کشور و با استعانت از خداوند متعال، عزم راسخ جنابعالی و جامعه داروسازی و بهره‌مندی از همکاری کلیه همکاران داروساز فرهیخته و خدوم، با تداوم صدور فرامین راهگشا از سوی جنابعالی، جایگاه علمی، حقوقی، واقعی و قانونی داروسازان تثبیت تضمین و محقق گردد.

دکتر محمد آزادبخت
معاون غذا و دارو

ص/غ/۴/۳۷۶۵

۱۳۹۳/۰۴/۲۲

دارد

<> سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی >>

معاونت غذا و دارو

رونوشت:

رئیس محترم دیوان عدالت اداری جهت استحضار و صدور دستور تجدید نظر
ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی مازندران جهت استحضار
مسئول محترم دفتر حقوقی وزارت بهداشت و درمان جهت استحضار
ریاست محترم سازمان نظام پزشکی کشور جهت استحضار
معاون محترم غذا و دارو دانشگاه جهت استحضار
رئیس محترم دانشکده داروسازی جهت استحضار
مدیریت محترم حراست دانشگاه جهت استحضار
مسئول محترم دفتر حقوقی دانشگاه جهت استحضار
ریاست محترم سازمان نظام پزشکی جهت استحضار
رئیس محترم انجمن داروسازان جهت استحضار
شورای هماهنگی انجمن داروسازان جهت استحضار
همکار محترم سرکار خانم دکتر / جناب آقای دکتر